

FOLK & KIRKE

WWW.KIRKEN.NO/HAUGESUND

JUNI 2016 14. ÅRG. NR. 3

EN KIRKE FULL AV FOLK

Kirkene i Haugesund fylles til randen titt og ofte, både til hverdag og fest. Spesielt i konfirmasjonstiden er det fullt. Kirken er ikke bare ramme for en tradisjonell livsrite. Den er et sted for læring og opplevelser. Et sted ungdom kan bli kjent med seg selv og med Gud. Her kan de være seg selv, fullt og helt, slik kunstverket konfirmantene laget på leir viser.

Se temasider om konfirmasjon side 8-9

- Vi kristne er ett

Syreeren Wadie Keriakes Al Youssef flyktet fra IS og fant tryggheten i Haugesund. Her fant han og familien også nye trosféllesskap. - Så lenge vi kristne har Gud sammen, så er vi ett, sier Al Youssef.

Se side 4

Lærer å ta ansvar

Elin Kristin Lid er ferdig med kurset Leder i Vekst, som KFUK-KFUM arrangerer sammen med kirken. - Det har vært kjekt å treffe ungdom fra hele Haugalandet, fortalte hun på kursavslutningen.

Se side 5

NYTT FRA KIRKEVERGEN: **Gode minner og gode opplevelser for alle**

Vi har nå lagt en travel vår bak oss med bl.a. besøk av dåpsfølger, fireåringer og seksåringer, i tillegg til barnehager og skoleklasser som har vært på besøk. Videre har det vært innspurt i konfirmantarbeidet, og mange andre faste aktiviteter går nå mot avslutning. Nå nærmer det seg sommer, leirer og «fullt trøkk» på bryllup som vi også er så heldige å få være med på. For våre ansatte blir oppmerksomheten samtidig mer vridd mot planlegging av høstens program med alt som det innebærer.

For oss er det viktig å bidra til gode opplevelser, både i kirker og på gravplasser, selv om

utgangspunktet noen ganger er som vondest. Kirken skal være et godt sted å være for alle, uansett. Vi må derfor jevnlig ta fram våre ulike rutiner og prosedyrer, evaluere og justere. Dette for at spesielt barn og unge skal kunne kjennes seg trygge i alt vi gjør. De skal også kunne komme og kjenne seg hjemme, om det er fysiske eller psykiske hindringer de står overfor. Vi skal «jevne» ut hindre så langt vi kan. Deltakelse for alle og gode minner og opplevelser er målet.

I år har kirkemøtet fattet et omstridt vedtak. Nå skal det bli rom for likekjønnet vigsel. Li-

turgien er ennå ikke på plass, men når den er klar så skal vi gjøre vårt for at vigselen skal skje i en trygg og god ramme som alle skal kunne se tilbake på med glede og takknemlighet. Slik som vi ser tilbake på alt vi har fått være med på denne våren. Det er all grunn til å være både stolte og takknemlige for at kirken får være en del av livene til så mange barn og unge, voksne og eldre.

God sommer – lek, prat, spis is og skap gode minner!

AV KIRKEVERGE KJETIL NORDSTRØM ■

PROSTENS HJØRNE:

Bibelen for alle

Han hadde overnattet hjemmefra en del ganger i sitt liv, det var ikke det. Men første kveld på 10-mannsrommet i militærleiren bød på noen utfordringer.

Etter at han hadde kartlagt den enkelte romkamerats navn og hvor de kom fra, var det leggetid. Hjemmefra var han vant med å lese litt i Bibelen før han slukket lyset. Hvordan skulle han gjøre dette på en naturlig måte uten å virke demonstrativ? Kanskje han like gjerne skulle droppe det?

Fra andre etasje i køyesenga fikk han lest et kapittel uten at noen la merke til det. En smule lettet la han Bibelen under puta og roen senket seg i rommet. Plutselig kom det et høylytt brøl fra karen i underkøya: «AU! En BIBEL?!»

Min gode venn forteller at det var første og siste gang han slo noen i hodet med en Bibel. Etter at han ble prest har han ikke gjemt sin bibel under puta, for å si det sånn.

Hver helg holder han fram Bibelen sin – helt konkret – som den viktigste ting i verden. I disse dager feirer Bibelselskapet 200 år. «Bibelen for alle» er overskriften,

og gjennom bibelmaraton, konserter, humorshow, seminarer og gudstjenester settes Bøkenes Bok i sentrum.

Brudeparene får med seg en bibel på vei ut av kirken, som en viktig gave på den store dagen.

Læreboka konfirmantene våre bruker, er en Bibel med tilleggsstoff. 4-åringene får sin egen barnebibel.

Bibelen er som et tre som har vokst fram over lang tid. 66 bøker er samlet som i et bibliotek i en periode på over 1000 år. Her er det mange fortellinger.

Skal vi forstå hva kristendom er, må vi lese fortellingene i den sammenheng de står.

Et tre som har vokst fram over lang tid er avhengig av ulike deler.

Stammen på bibeltreet er fortellingene om Jesus. Greinene og kvistene er historiene om kirken som vokste fram etter påskedag. Røttene er det gamle testamentet. Treet vil ikke være levedyktig og sterkt uten dem.

Bibelen er levende når den leses. Den er en gave til oss alle.

AV PROST RUNE STEENSNÆS ENGEDAL ■

Å bekrefte

Jeg var tenåring på tokt langt ute i den store verden. Følte meg voksen og verdensvant og skulle endelig på en velfortjent ferie fra en nokså intens jobb. Flyturen skulle gå til et

annet land, men jeg hadde glemt å bekrefte flybilletten. Mer voksen og verdensvant var jeg vel ikke. - Sorry, these tickets are not confirmed, sa damen. Noen skrekkelige minutter så jeg den etterlengtede ferien gå i vasken. Jeg hadde ikke kommet på å opplyse om at jeg faktisk mente alvor da billetten ble kjøpt... Heldigvis ordnet det seg. Billetten var ennå tilgjengelig.

Å bekrefte flybilletter er kanskje ikke noe man gjør så ofte.

Men å bekrefte ting gjør vi likevel hele tiden. Vi formidler til omverdenen på ulike måter at - ja, vi mener alvor med det vi sier og gjør. Enten det er store ting, som å fortsette parforhold, eller mindre saker, som å bekrefte at vi faktisk skal dukke opp på dugnaden.

I konfirmasjonen er det de virkelig store ting som bekreftes. «Confirmare» betyr å bekrefte på latin. I konfirmasjonen bekrefter Gud sin kjærlighet til tenåringen. Gud mener alvor. Uansett hvor verdensvant eller usikker, kristen eller tvilende konfirmanten føler seg: Gud bekrefter at Han alle steder og til alle tider er tilgjengelig. Det er helt klart verdt å feire!

Lykke til, alle som skal forberede konfirmasjonsfest til høsten!

Tove Marie

INFO OM UTGIVER

DEN NORSKE KIRKE I HAUGESUND

Folk og Kirke – nyheter fra Vår Frelser, Rossabø og Skåre menigheter. Utgis 6 ganger pr. år. Opplag 13.700.

Redaktør: Tove Marie Sortland, tms@haugesund.kirken.no

Bestilling av annonser: 52 80 95 00 eller post@haugesund.kirken.no, Adr: Kirkekontoret, pb. 612, 5501 Haugesund

Samarbeidspartner layout/trykk: Karmøy Trykkeri as

Fakta

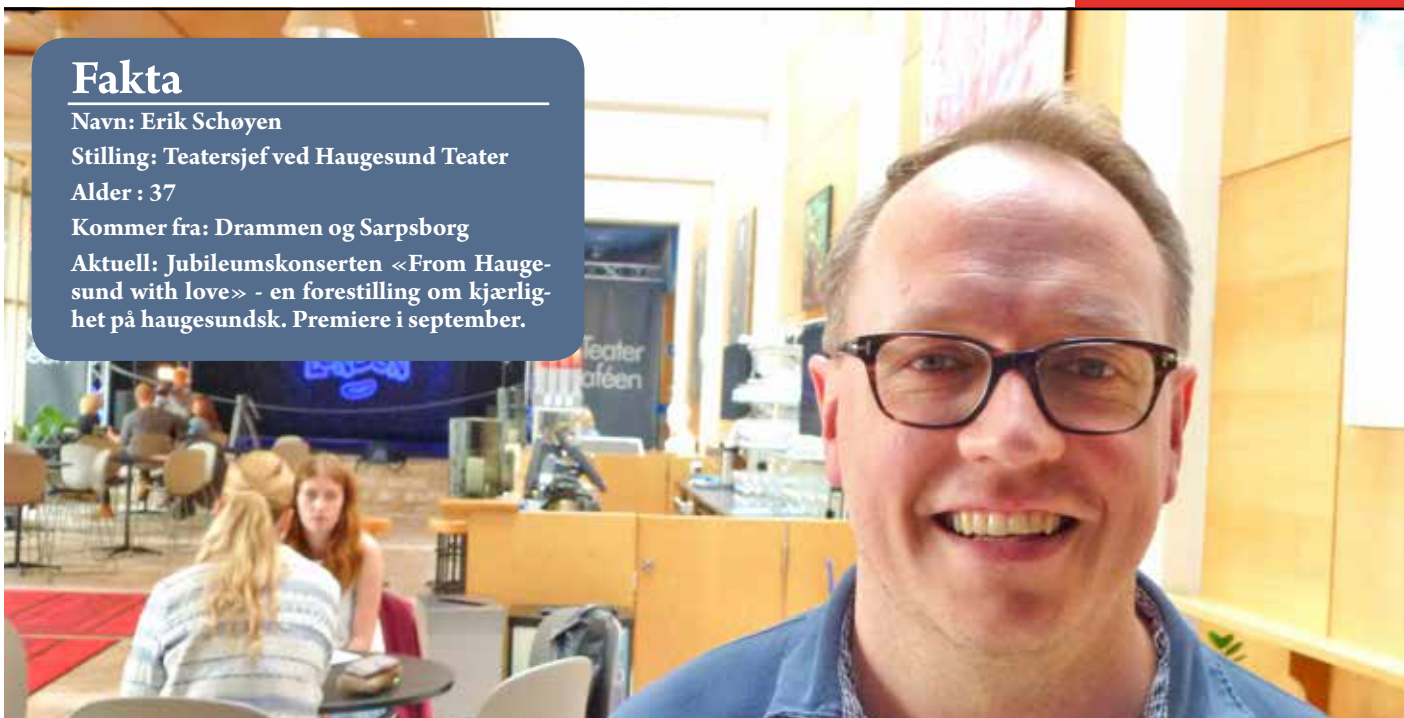
Navn: Erik Schøyen

Stilling: Teatersjef ved Haugesund Teater

Alder : 37

Kommer fra: Drammen og Sarpsborg

Aktuell: Jubileumskonserten «From Haugesund with love» - en forestilling om kjærlighet på haugesundsk. Premiere i september.

Teatersjef Erik Skøyen ved Haugesund Teater brenner for flere skal oppdaget at teateropplevelser er noe de trenger - som mennesker.

BEST I LANDET

Erik Schøyen, den unge teatersjefen på Haugesund teater, er blid. 2015 var et knallår med 22.500 publikummere. Til høsten blir det 30-årsjubileum med en teaterkonsert kalt «From Haugesund with love». - Det blir teaterets hyllest til vertsbyen Haugesund, forteller Schøyen.

- Vi vil gjøre det med en musikalsk fortelling om ekte kjærlighetshistorier fra denne flotte byen: Om lykke, ungdom, perfekt samliv, om svik og savn, kjærlighet i knas og kjærlighet til naturen - all slags kjærlighet. Alle skuespillerne skal minst spille et instrument. Ingrid Jørgensen Dragland kommer hjem. På Jackmann og fire andre skuespillere er klar.

Oppvekst og oppbrudd

Selv er Erik det han kaller et lykkelig skilsmissebarn med mor i Drammen og organistpappa i Sarpsborg.

- I vår barndom hørte vi aldri mamma eller pappa snakke vondt om hverandre, sier Erik.

I Drammen vokste han opp i baptistmenigheten med barneforening, speider, sang og musikk.

I helgene med pappa var det gjerne bryllup på lørdager og gudstjenester på søndager rundt om i forskjellige kirker i Østfold. Lille Erik og broren hang på kirkegalleriene og fikk med seg det meste.

Regissør ville han bli siden han var 17. Alt som 15-åring flyttet han permanent til pappa i Sarpsborg, for der hadde de så godt teatermiljø - noe både han og faren ble en del av.

Etter 12 år i Trondheim, først utdanning i drama og teater på NTNU, så regioppgaver på Trøndelag teater og jobb som universitetslektor i teatervitenskap, kom han til Haugesund i 2014. Her har han åremål til 2018.

Der, på kirkegalleriene, hang den helt unge Erik og observerte.

- Jeg studerte prestens kostymer, koreografien, scenografien og så at de hadde manus. Så tenkte jeg etterhvert at det er rart her i verden. Andre religioner har sine ritualer. Hvorfor er vår tro sannere enn de andres?

«At vi alle gjør feil og tar dårlige valg, må ikke få mennesker til å gi opp.»

Erik ble en tviler. Han er ikke døpt (baptistene praktiserer frivillig voksendåp). I dag karakteriserer han seg som agnostiker, men med stor respekt for folks behov for å tro. Selv vet han ikke. Menighetsfelleskapet, derimot, ser han på som noe fint. Noe viktig som når det fungerer, er en vesentlig del av det å være en kristen.

Noe av det han er mest skeptisk til ved kristenlivet hos mange, er frykten for "ikke å komme fram til himmelen".

- Jeg mener at innenfor et kristent livssyn, er det nok at man tror. At vi alle gjør feil og tar dårlige valg må ikke få mennesker til å gi opp.

Trives i byen

For Erik var det aldri noen drøm å stå på scenen. Han ville se det utenfra. Som teatersjef er han sjefen. Men det er også hans hode som ruller om noe svikter. I Haugesund har han kun fire faste medarbeidere. I løpet av et år har han folk på rundt 200 deltidskontrakter. Skuespillerne signerer gjerne for 2,5 måneder fordi de knyttes til et prosjekt. Så reiser de, og nye kommer til neste teaterprosjekt på Haugalandet.

- Byen tok godt imot meg og jeg trives, slår teatersjefen fast. Sist høst hadde han ikke en uke med mindre enn 60 arbeidstimer for det vesle teateret han leder. Det er et kall. Og for å forenkle, har han sluttet å svare på jobbmåler som bare har spørsmål og ingen forslag til løsninger.

- Hva gjør du så i fritiden din?

- Da setter jeg opp utendørs spel. I fire år har jeg satt opp «Anna-spelet» i Engerdal, etter Dagfinn Grønsets bøker. Og i år skal jeg sette opp et helt nytt spel i Lillestrøm: «Da verden kom på skinner» - om livet på og omkring jernbanen i perioden 1854 til 1934.

- Jeg er litt sånn som Frelsesarmeen: Suppe først, ordet etterpå, ler Erik Schøyen.

Han føler seg som en teatermisjonær. Han vil spre ordet.

- Jeg vil fylle livet til folk med noe de ikke visste at de trengte!

I iskald vårvind stråler familien Al Youssef av varm takknemlighet og glede. Endelig er de samlet igjen. F.v.: mormor Tamer Shimon Khano, Mariros (5) i morfar Wadie Keriakes Al Youssefs armer. Mor Samar Al Youssef holder minstejenta Elebra (2).

FORLOT ALT FOR ET LIV I TRYGGHET

Da ISIL nærmet seg provinsen til den kristne familien Al Youssef, så de bare to utveier: enten en sikker død i Syria, eller en livsfarlig ferd mot nord - og håpet om en trygg framtid.

Vi møter Tamer Shimon Khano og Wadie Keriakes Al Youssef i Udland kirke. Her går de med sin eldste datter Samar og hennes to små jenter. Samar har bodd i Haugesund i fire år, mens den mellomste datteren bor i Tyskland. Den yngste på 19 ble med i flukten i fjor.

- Hvordan påvirket krigen i Syria deres familie?

Far og bestefar Wadie Keriakes Al Youssef trekker pusten dypt for å svare. Imens lusker et rådyr rolig forbi mellom trærne utenfor Udland kirke. Mariros (5) og Elabra (2) løper til vinduet mens de roper og peker. Den lille scenen blir en påminnelse om den voldsomme kontrasten mellom livet i Hauge-sund - og bakteppet for den farlige flukten fra Syria.

- Forholdene for kristne i Syria nå er forferdelige, forklarer Wadie på tyrkisk til tolken. Provinsen han kommer fra, Haseka, ligger nær Tyrkia. Språket flyter over landegrensen, Wadie kan fortelle og forklare på tyrkisk, mens han innimellom konsulterer resten av familien. Som assyriske kristne opplevde familien mer og mer at det brant under føt-tene deres, etter som ISIL nærmet seg stedet de bodde.

- ISILs mål er å ta alle kristne, ja alle som ikke tilhører deres ideologi. Forholdet mellom kristne og muslimer i landet er blitt veldig vanskelig. ISIL tok blant annet mange kvinner og unge jenter til fange. Mange ble drept, mens flere ble kjøpt fri fra slectninger i Europa. Det kostet dem svært dyrt.

Tung beslutning

- Før krigen bodde kurdere, arabere og syrere i fellesskap i Syria, sukker Wadie. Nå er den fredelige sameksistensen fullstendig rasert.

- Jeg bestemte meg for at vi måtte dra da krigen nærmet seg vår provins. Jeg solgte alle mine eiendeler til naboene våre. Vi trengte pengene for å dra til Europa, og hadde ikke håp om å få tingene tilbake uansett. Vi visste det ville bli utrygt å reise tilbake selv om krigen skulle slutte. I dag har Syria mange bander og banditter. Det er svært ustabil og urolig der. Som kristne vil det være vanskelig å bo der i lang tid framover. Man skal være veldig optimist, om man tror det vil bli mulig

å dra tilbake. Vi hadde vennene våre og alle vi kjenner der i Syria, men vi hadde likevel bestemt oss, forteller familiefaren alvorlig.

Avgjørelsen var tung å ta.

- Det var en veldig vanskelig beslutning. Vi hadde alt vi trengte. Jord, jobb og eiendom. Jeg var sveiser, forteller Wadie. Han drev sitt eget verksted, der han blant annet laget vinduer.

Men ISIL nærmet seg, og det var kraftige kamper ikke langt fra provinsen deres. I august i fjor så Wadie ingen annen utvei enn å reise sammen med kona og datteren Rita.

Krysset havet i gummibåt

Først dro de gjennom Tyrkia, så til Hellas, så kom de seg til Danmark med fly og derfra videre til Norge. Familien var en av de uendelig mange som måtte sette livet på spill ute på Middelhavet.

- Vi dro i en gummibåt ut fra Tyrkia. Ferden tok to og en halv time. Det var veldig farlig. Men vi måtte. På den ene siden ville vi helt sikkert bli drept av ISIL. På den andre siden var det stor fare for å miste livet på sjøen. Men på sjøen kunne man ha flaks. Vi måtte ta sjansen.

Men der sorgen over å forlate landet sitt var dyp, var gleden desto større over å møte den eldste datteren her i Haugesund. Mariros var en liten baby da Samar forlot Syria for å gifte seg med en irakisk familievenn som allerede hadde bodd i Haugesund i flere år. Nå hadde de også fått Elabra, som besteforeldrene aldri hadde møtt.

- For å beskrive følelsene, det var som å komme til paradiset. For en mor å få se sin datter igjen... Det er en stor glede for meg at alle er trygge nå, smiler Tamar bredt.

Nå håper besteforeldrene at de kan slå seg ned i Haugesund.

- Folk her er fantastiske. De er så rettferdige og snille. Det finnes rett og slett mennesker inni dem, sier Wadie, og legger hendene på hjertet.

Ikke rom for å dra tilbake

- Trives dere her på vestkysten av Norge?

- Vel, vi er jo vant med 40 grader og tørr

ørkenvarme, men det er veldig kjekt å bo her. Det er kaldt, men egentlig mild temperatur, konstaterer Wadie. Historier fra andre på mottaket om store snømengder og fullstendig fraværende sol for eksempel i Kirkenes, gjør at familien setter pris på det de ser av sola.

- Utsikten og nærheten til havet er også flott her i Haugesund, sier Wadie..

- Men hvordan er forholdet ditt til havet blitt, etter ferden til Hellas?

- Minnene kommer når jeg ser sjøen. Men det er ikke det jeg tenker mest på nå, sier Wadie. Han snakker lenge og alvorlig med tolken, som etter hvert forteller:

- Syria og Irak har de siste årene gått 50-100 år tilbake i tid. Krigen har tatt så mye av både historie, kultur og også vennskapet mellom kristne og muslimer. Det er veldig trist. Det er ikke rom for at vi som kristne kan dra tilbake til landet vårt.

- Vi kristne er ett

- Hvordan er det å feire gudstjeneste her i forhold til det dere er vant med?

- Det er veldig stor forskjell fra gudstjenesten vi er vant med å feire. Som kristne er vi alle ett. Men hvordan vi utøver troen vår, er totalt forskjellig. Alt i alt, det er avhengig av kulturen. Vi tilhører alle Gud og vi er kristne alle sammen, jeg vil ikke si hvilken måte som er best, sier Wadie diplomatisk.

I Syria hadde familien både ortodokse og katolske naboer.

- Vi er ikke vant med skillelinjer mellom ulike kristne. Så lenge vi har Gud sammen, er vi kristne ett. Enheten er grunnleggende for oss, forteller Wadie.

Før vi sier farvel, ønsker han å legge til noe:

- Jeg vil bare si at jeg takker for alt det dere nordmenn og Norge gjør for oss på mottaket. Hele det nettverket som tar vare på våre liv og våre barn. Jesus sier: «Jeg er alltid med dere.» Det tror jeg virkelig på, fordi nå er jeg i Norge og er sammen med dattera mi igjen. Det gjør meg enda sterkere i troen min.

Eline Steinsland og Elin Kristin Lid er allerede på god vei til å bli dyktige ledere i kirka. På KM-huset fikk de utdelt diplom for fullendt LIV-kurs.

FEIRET 80 UNGE LEDERE

Det er tidlig fredag kveld i Haugesund sentrum og gatene er ennå rolige og sommervarme. Men inne på KM-huset er det livlig og stor stemning. 80 ungdommer fra 16-19 år er samlet til avslutning for ledertreningskurset de har gått på.

Bordene er dekket til fest, på kjøkkenet står det klar en treretters middag, og gjestene har fått hvert sitt velkomst-glass. Det er tid for å feire innsatsen de har gjort som ungdom i ledertrening, enten det er etter ett, to eller tre år på kurs. Ungdommene kommer fra både Haugesund, Sveio, Karmøy og Tysvær.

- Det er kjekt å samle dere alle her, så dere kan kjenne på det store fellesskapet av ungdom i kristen ledertrening her på Haugalandet. Dette er stas, synes jeg! sier kretssekretær Lars Breivik Hellerdal i Haugaland KFUK-KFUM.

Han er ansvarlig for LIV-kursene som kirken samarbeider med KM om, og forteller videre om hva kvelden har å by på: deilig mat, underholdning og lek, sang, bilder fra tur til Tanzania og selvfølgelig utdeling av kursbevis.

- Lærer å ta ansvar

Eline Steinsland fra Sveio og Elin Kristin Lid fra Haugesund er begge ferdige med

det første trinnet i Leder i Vekst (LIV).

Etter konfirmasjonen fortsatte de på MILK (MiniLederKurs), og så altså LIV 1. Det har vært en fin tid sammen med ungdom fra hele Haugalandet, forteller de.

- Det er kjekt å bli kjent med andre folk på kurset og være sammen med andre som har de samme interessene som deg. Det er også en fin måte å lære seg å ha ansvar på, mener de.

En del av kurset er praksis-oppgaver, og derfor har begge vært med på ulike barne- og ungdomstiltak i menigheten de hører til.

- Jeg har blant annet vært leder på Lys Våken, forteller Eline. - Det gikk fint, men jeg fikk litt utfordringer også, smiler hun, som uansett har bestemt seg for å fortsette ledertreningen på LIV 2.

- Har dere støtt på vanskelige oppgaver i praksisen deres?

- Jeg føler at oppgavene er lagt til rette, slik at vi klarer det vi skal, mener Elin.

- Hvem synes dere ledertreningskurs i kirka passer for?

- Det passer for dem som har lyst å lære å ta ansvar. De trenger ikke kunne det fra før av, det lærer de, avslutter ungdommene.

Junna Nilsen og Målfrid Søndena sammen med Helene Skeie Østhus (t.v.), som representerte kretsstyret og delte ut både drikk og diplomer.

Utflukt til Benidorm var også på programposten.

VELLYKKET TUR TIL SOLGÅRDEN

12.-26. april reiste 14 seniorer fra Haugesund på tur til Solgården i Spania, i regi av Skåre menighet. Tilbakemeldingene etter turen var strålende, forteller reiseleder og diakon Lisbeth Skilhagen Haaheim.

Sammen med frivillig medhjelper Liv Stene sørget hun for at de eldre fikk en tur til varmere strøk i trygge omgivelser. I evalueringen trekker turdeltakerne frem alt de syntes var positivt med turen: «Morgenandaktene, gudstjenestene, utfluktene, gruppemøtene, sansehagen, hele atmosfæren, godt fellesskap, sol, varme, helse og god avkobling» var noen av høydepunktene for deltakerne.

Sol, varme og avkobling gjør godt for både ung og gammel.

Det er mulig å leie scootere på Solgården, noe flere visste å sette pris på.

Audhild Sannes og Rolf Erik Svanberg i Haugesund Turistforening ivrer for å få flest mulig med ut på tur. Ofte kan en liten tur i nærområdet være tur god nok, mener de.

Løkjelsvatn i Etnesfjellene er åpen og står og venter på alle som vil. Husk å forberede turen ordentlig, start gjerne på www.haugesund.turistforening.no

TURGLEDE FOR ALLE

Sommersola skinner, fuglene synger og du kjenner at du virkelig burde gå en tur. Men lysten er laber og dørstokkmila lang. Og hvor i all verden skal du gå? - Bare kom deg ut! Vi har lagt opp løypa for deg, ivrer Audhild Sannes og Rolf Erik Svanberg.

- Målet er at folk skal kunne gå ut av døra, se en rød T, og så gå på tur etter skiltene, forteller Sannes, som blant annet har ansvar for «Friluftsliv for alle» i Haugesund Turistforening. Sammen med kollega Svanberg jobber hun for at flest mulig skal komme seg ut i naturen. En runde i nærmiljøet kan også være tur god nok, derav opplegget med «Hverdagsturer»

- Vi har foreløpig lagt opp en Hverdagstur i Haugesund, den heter «Kvalarunden» og er skiltet fra Kyststien og bort til Kvalavassdraget og tilbake. Neste Hverdagstur vi ønsker å skilte heter «Haugane rundt», og blir lagt sør i byen, forteller Sannes.

Hverdagsturene er rett over 5 kilometer, og skal være overkommelige for de fleste. Men turproffene legitimerer også kortere turer, og har også laget snarveier i Hverdagsturene.

- Folk har ulike behov for å komme seg på tur. Men ofte ser vi at om de bare kommer seg på en liten tur, så vil kanskje neste skritt være at de kommer og kjøper en bok om turer eller blir medlemmer her hos oss. Og så er de i gang, sier Rolf Erik Svanberg, som spesielt jobber med å informere om turer.

Så lett at man ikke kan la være

- Målet er å gjøre det så lett for folk at de ikke kan la være å gå på tur, sier Audhild Sannes, som er ansvarlig for Barnas Turlag.

- Hva er tipsene dine til de som strever med å få iPad-generasjonen ut på tur?

- Ikke gå så langt med barn, tipser Sannes. - Legg inn opplevelser, som et klatre-tre eller å balansere over en bekk. Husk å ta med tørre klær! Ha med god mat og bruk boka «Gøy

på tur» som vi har gitt ut. Der står det mange oppskrifter på både nistemat og mat som kan lages i naturen. Og sist men ikke minst: ta med venner. Enten andre barn eller hele familier. Da kommer turgleden og motivasjonen, konstaterer Sannes.

Turistforeningen har flere organiserte turer å tilby. Blant annet torsdagsturer fra Stemmen hver uke, der 30-40 pensjonister møter opp og går en rundt tre timers tur. Og onsdagsturer med naturlos, der en kjentmann forteller om både natur og kultur. Disse turene koster normalt ikke noe, og annonseres i avisa og i turprogrammet.

På den smale sti

- Vår viktigste oppgave er å få folk til å komme seg ut på tur, slår Svanberg fast.

- Hvorfor er det egentlig så viktig å gå på tur?

- Både fysisk og psykisk er tur god medisin. Går man tur i ulendt terreng, ut av veien og inn på den smale stien, så settes gode ting i gang i kropp og sinn. Forskning viser også at det å gå på sti, og ikke nødvendigvis ved siden av noen, er ekstra sunt. Man får frihet til å gå i egne tanker, men går samtidig sammen. Sånn type tur kan også gi god effekt for både par og familier. Det er gjerne på tur at man virkelig får de gode samtalene. Mange avtaler å ta jobbmøtet mens man går tur, fordi gode prosesser lettere blir satt i gang da.

- Nå står snart sommerferien for tur for mange. Hvor vil dere anbefale at folk legger ferden om de har lyst å komme seg ut?

- Vi har et fantastisk hyttenett i Etnesfjellene. Både Blomstølen og Løkjelsvatn er et par ti-

mers tur når man har kjørt inn, det er overkommelig for de fleste. Simlebu er omtrent samme lengde. Alle våre hytter er åpne for alle, og ingen bestilling trengs – eller kan gjøres. Disse turene kan fint starte en fredag eller lørdag, og så overnatting til søndag. Det er selvfølgelig også mulig å dra til Olalia, trafikken der har fullstendig eksplodert i det siste, så der vil man treffe en del folk. Men vi har god kapasitet i alle hyttene våre, folk får alltid plass. Når det gjelder dagsturer, har vi et flott merket turterreng i nærområdet, her er turmulighetene utomkelige, for alle nivåer, forteller Sannes og Svanberg.

- Hva er deres egne favoritter?

Turproffene lener seg tilbake i stolen, lar blikket gli og drømmer seg kjapt bort til friske topper og kronglete stier.

- Jeg elsker Etnesfjellene. Enten man går fra Seljestad eller Markhus, smiler Rolf Erik Svanberg.

- En av mine favoritter er å gå opp Langfoss, i Åkrafjorden, forteller Audhild Sannes. - Å se utover fjorden når man kommer opp er helt fantastisk.

- Man kommer raskt opp i høyfjellsterreng i Etnesfjellene. Det er jo litt motbakker, men opplevelsen av å nå noe, å bli godt sliten og kjenne pumpa går, det er bare sunt, konstaterer Svanberg.

- Og da er det ekstra tilfredsstillende å komme fram til hytta og ta seg en velfortjent hvil, smiler Sannes.

Reidun Flaten Qvale (t.v.) har en allsidig arbeidshverdag som kateket. På babysang underviser hun de aller yngste i menigheten, og tar gjerne en kaffe sammen med foreldrene etterpå.

HVA GJØR EN KATEKET?

Kontoret til kateket Reidun Flaten Qvale bugner. Av malerpensler og tuber, tennvæske og grillkull, vakre små kunstverk og planer i bunkevis. Gulvet skinner av et tynt lag med glitterstøv. Her er det rom for både kreativitet og aktivitet.

Dagens babysang-kurs er nettopp ferdig, og kateket Qvale har spist lunsj sammen med både mødre og babyer. Nå daler hun ned i kontorstolen, klar for å fortelle om sin mangfoldige arbeidsdag.

- I dette yrket er det virkelig store muligheter for å bruke sine private interesser og evner. Jeg tok forming som en del av kateketutdannelsen i Volda, det er blitt min greie, forteller hun. Et av prosjektene hennes sammen med konfirmanter kan du se på forsiden av bladet. «Tegn deg selv etter et foto du holder opp ned», var oppgaven.

- Da tegner man det man ser, og ikke det man tror man ser, forklarer kateketen. Resultatet blir ansikter som ligner mer enn de ellers ville gjort.

Et vanlig syn i kateket Qvales konfirmandundervisning.

Undervisning om tro og til tro

«Kateket» kommer av det greske ordet for å undervise. Og det er nettopp det Qvale gjør. Hun leder og har ansvaret for undervisningen i menigheten.

- Det betyr ikke at det er jeg som arrangerer alt av barne- og ungdomstiltak. Jeg samarbeider med resten av staben om det, og påser at tiltakene har innholdet de skal ha, sier Qvale.

I tillegg til å ha ansvar for undervisningen som skjer internt i menigheten, som i klubber, babysang og kor, leder hun også kirke-skole- og kirke-barnehage-samarbeidet.

Trosopplæringsplanen til bruk i menigheten er i stor grad utformet lokalt, men mye av innholdet er bestemt fra Kirkerådet, sentralt i Den norske kirke. I planen står det for eksempel at barn og unge skal lære om kirkens tro og tradisjon. Det skal de også i kirke-skolesamarbeidet, men da på en annen måte.

- Hvordan løser du det å skulle undervise på ulike måter i ulike sammenhenger? Er det vanskelig å skille?

- Nei, det synes jeg faktisk ikke. Men jeg har hatt en jobb å gjøre med å fortelle folk om forskjellen og bevisstgjøre rundt den. Trosopplæring som skjer i menigheten er undervisning til tro. Det er ikke skole-kirke samarbeidet, det er undervisning om tro, forklarer hun engasjert.

Å undervise om kirkens tro og tradisjon i skolen ser hun på som nødvendig folkeopplysning.

- Da inkluderer jeg for eksempel aldri de som hører på i «vi som er kristne». Skolegudstjenestene beveger seg i grenseland her. Jeg har veldig stor respekt for skolene sin oppgave i å inkludere alle.

Jeg vil at det som jeg formidler i skolen skal være så nøytralt at det ikke ekskluderer noen. Men samtidig skal jeg fortelle om hva kirken tror på, og hva som er viktig for kristne.

Konfirmanter en stor del av jobben

Menigheten får tildelt trosopplæringsmidler fra staten for selv å undervise til tro, det som tidligere ble gjort i skolen. Fra barn er 0-18 år, skal de ha fått tilbud om 315 timers undervisning i sin lokale menighet. 60 av disse timene får de som konfirmanter. Konfirmandundervisningen blir dermed noe som preger kateketjobben i stor grad. Det synes Reidun Flaten Qvale er flott.

- Jeg koser meg med konfirmandundervisningen! Samtidig skiller den seg fra andre tiltak, der de som ønsker å komme, kommer. Min jobb er å sørge for at alle de 95 konfirmandene kommer til de 60 timene, slik at de kan bli konfirmert.

I tillegg til forming er kateketen glad i å bruke tur i friluft i undervisningen.

- Jeg prøver å få med meg alle gruppene ut i Guds frie natur som er så flott rundt her i Haugesund.

(På side 8-9 står det mer om de ulike undervisningsmåtene i konfirmandtida.)

Qvale stråler om kapp med formings-glitteret på gulvet når hun skal fortelle om hvorfor hun er glad i jobben sin:

- Kontakten jeg får med den enkelte barn og ungdom er virkelig en stor grunn til at jeg trives så godt, forteller hun, som tidlig ble klar over at kirka var stedet for henne. I 1993 ble hun vigslert til kateket, noe som blant annet betyr at hun kan lede gudstjenester, og har inngått en helt spesiell forpliktelse til tjenesten i kirka. Snart skal hun få en egen kateketstola, et bånd som ligner prestenes til å ha over den hvite kateket-kappen. Litt uvant tanke først, men nå synes hun det er fint og riktig at det synes at også kateketer er vigslerte.

- Jeg har vokst opp i Indremisjonene, men synes det er veldig fint å jobbe i kirka. Den er inkluderende for alle, avslutter Reidun Flaten Qvale.

EN BEKREFTELSE PÅ Å HØRE TIL

I disse dager forbereder mange av byens konfirmanter seg på å dra på leir. For mange er det høydepunktet i konfirmasjonsundervisningen, før selve konfirmasjonen skjer til høsten. Et kull ungdommer har også nylig fått invitasjon til å bli konfirmert i kirken høsten 2017. Mange lurer kanskje på hva det innebærer å bli konfirmert i kirken?

- Kanskje er du like spent på å være konfirmant som jeg var som 14-åring. For å være helt ærlig, så var det nok mest fordi alle i klassen skulle være med at jeg selv meldte meg på, innrømmer biskop Erling J. Pettersen i sin hilsen i brosjyren til ungdommene i 2002-kullet, og fortsetter:

- Det ble en utrolig fin tid! Svarene husker jeg ikke så mye av, men han tok oss på alvor, og resultatet ble at jeg bestemte meg for at dette ville jeg lære mer om.

En kirkelig konfirmanntid gir ifølge brosjyren ungdommene mulighet til å:

- finne ut hva de tror på
- bli bedre kjent med seg selv
- lære mer om Bibelen
- få nye tanker om livet
- utfolde seg kreativt
- oppleve et godt fellesskap
- engasjere seg i kirkens arbeid for miljøvern og solidaritet

Datoene for høstens konfirmasjoner finner du på side 10. Neste års konfirmanter er invitert til informasjonsmøte 1. september kl. 18.00 i kirken de hører til.

Jens Olai Dybdahl (t.v.) og Ivar Bjørnsen Hauge Sund gleder seg til å dra på KonfAction-leir. - Det sier seg selv at dette blir bra, konstaterte de etter informasjonsmøtet i Udland kirke.

- DET HAR VÆRT KJEKT OG SPENNENDE

På informasjonsmøte om KonfAction i Udland kirke finner vi konfirmanterne Ivar Bjørnsen Hauge Sund og Jens Olai Dybdahl fra Rossabø. De har allerede begynt å glede seg kraftig til sommerens leir.

- Dette blir spennende og kjekt, vi gleder oss, forteller de. - Det blir gøy å møte mange nye folk! Det sier seg selv at dette blir bra, konstaterer Ivar.

Informasjon og fortellinger om mygg, rotete telt, matkøer og mulig regn blir fullstendig danket ut av tanken på lange dager i Bø Sommarland, kjekke aktivitetsgrupper og nye venner.

Begge har vært filmkonfirmanter og har fått undervisningen sin gjennom å se film og diskutere tema fra både filmene og læreplan for konfirmasjonen.

- Det har vært kjekt! konstaterer de begge. - Det har vært slik vi trodde, ingenting har skuffet, forsikrer de.

- Hva har dere lært gjennom å se filmer?

- Vi har sett mange spennende filmer, og det

har vært kjekt å diskutere dem. «Bruce Almighty» var morsom. Etter «Narnia» var det en del å diskutere. Blant annet hvordan den hadde likhetstrekk med fortellinger i Det nye testamentet. Vi snakket om hva som var likt og ulikt, og om hvordan filmen var satt sammen, forteller Ivar og Jens Olai.

«Tiden som konfirmant fikk stor betydning for hvordan jeg tror og hvordan jeg er sosialt.»

Daniel, konfirmant 2015

Tradisjon med kirkekonfirmasjon

Begge er filminteresserte, og diskuterer gjerne film de ser med venner ellers også.

- Hva var grunnen til at dere valgte å konfirmere dere i kirka?

- Det er tradisjon i min familie å konfirmere seg i kirka. Jeg ville ikke bryte den linja. Jeg vurderte forskjellige opplegg opp mot hverandre, og syntes det virket kjekest i kirka, sier Ivar.

- Hos meg er det også tradisjon i familien, forteller Jens Olai. Han kaller seg ikke personlig kristen, men synes konfirmanntiden har vært kjekk likevel.

- Det har vært interessant, mener han, og Ivar er enig:

- Jeg har lært mye i konfirmanntiden. Det er mye i Bibelen jeg ikke tror kan være rett. Men det er mye som kanskje stemmer også. Jeg har i hvert fall lært mer om kristendom, sier Ivar.

Nede ved stranda ble det kastekonkurranse med ei gammel blåse som lå der.

KONFIRMANTER PÅ TUR TIL FREDTUN

En stor del av undervisningstimen i konfirmanttida skjer på leir. 21.-22. mai var ProsjektCamp-konfirmantene på leir på Fredtun leirsted. ProsjektCamp er leiralternativet for dem som ønsker en gratis og mer kortreist tur enn KonfAction i Bø og Spekter på Kalvøya.

Tross regn og litt grått vær, ble turen til Sør-Karmøy en flott opplevelse, forteller Ingunn Bergsager Våge, konfirmantansvarlig i Rosabø menighet.

- Vi begynte med tur på lørdagen. Den gikk via Trivarli, en krigsminneplass etter 2.verdenskrig. Der så vi inni bunkere, på kanonstillinger, og Torgeir Vea fortalte litt om historien. Vi gikk videre utover mot Beiningen, og hadde stopp underveis, der Torgeir underviste om Jesus og lignelsene. Han fortalte også litt om hva som står i Bibelen om sauer, lam, syndebukk, åkrer, og knyttet til ting vi så underveis. Nede ved ei strand hadde vi kastekonkurranse med en gammel blåse som lå der, forteller Våge.

Senere hadde konfirmantene sporløp med poster, og de forberedte gudstjeneste med å male hver sin stein som skulle symbolisere dem selv. Steinene ble brukt under gudstjenesten. De tegnet også ansiktet sitt med kullstift, tegninger som til slutt ble satt sammen til

ei kirke. Bildet ble brukt til «alterbilde». (Se forsiden av bladet.)

«Det er veldig sosialt å være konfirmant og det gir meg en god følelse å være sammen i kirka. Vi gjør mange fine ting og alle får brukt evnene sine. Alle blir sett – alle har det bra.»

Karen, konfirmant 2016

- Til gudstjenesten jobbet konfirmantene gruppevis med hver sin liknelse, som de fremførte med lesing og drama. De bidro også med musikk under gudstjenesten, og var nede i kapellet på Fredtun og lærte mer om Gud. Der skrev de også brev fra Gud til menneskene. Noen av disse ble lest under gudstjenesten.

Fornøyde jenter på frisk tur rundt Fredtun.

Konfirmantene malte hver sin stein som ble brukt som symbol under gudstjenesten.

MYE Å VELGE MELLOM

Når 9. klassingene melder seg opp til konfirmasjon, må de velge hvilken leirdel de ønsker, og også hvilken undervisningsgruppe de vil være på mesteparten av konfirmanttida.

Leirdelen

skal gi gode opplevelser sammen med venner og ledere, og utgjør halvparten av konfirmantopplegget. Det er tre ulike deler å velge mellom. Foreløpig er to av leiralternativene klare:

ProsjektCamp, som foregår over to helger, hvor den ene er med overnatting på Fredtun leirsted. Og **KonfAction**, en idrettsleir med KRIK i Bø i Telemark, som svært mange konfirmanter i Haugesund har vært med på opp gjennom årene.

En gruppe av årets konfirmanter som drar på leir i sommer, drar også på KFUK-KFUMs leir **Spekter** på Kalvøya. Det er foreløpig ikke helt klart om hva som blir det tredje leiralternativet for neste års konfirmanter, Spekter eller noe annet.

Undervisningsdelen

foregår i en gruppe, som har 5-7 samlinger, med totalt 14 timers undervisning. De foregår i perioden januar-juni. Konfirmantene kan velge blant disse gruppene:

«Jeg har lyst til å lære mer om kristen tro. Kanskje velger jeg å bli døpt i løpet av konfirmanttiden»

Julia, konfirmant 2016

Diakoni – For den som er opptatt av solidaritet, miljø, rettferdighet og å bry seg om andre.

Forming – For den som liker å være kreativ. Undervisning som inkluderer bruk av pensel, blyant, nål, tråd og garn.

Tur og friluft – Går turer i skog og mark og har samtaler og undervisning utendørs.

Film – Samles og ser en film og har samtale om den etterpå. Har spesielt fokus på temaer, holdninger og valg i filmen.

KRIK-gymsal – Samles i en gymsal og har ulike aktiviteter som belyser livet og troen.

Keystone – For dem som liker sang, dans og drama. Øvelse hver onsdag, oppstart i september.

Tilpasset – For ungdom som har behov for spesielt tilrettelagt opplegg, individuelt eller i grupper.

AV TOVE MARIE SORTLAND ■

Velkommen til gudstjeneste

Hver søndag feires det gudstjeneste i byens menigheter. De varierer gjerne i form og innhold, men har en ting til felles: DU er hjertelig velkommen til dette fellesskapet av ulike mennesker, små og store, gamle og unge.

Ring 52 80 95 00 for kirkeskysst – Vi henter deg gjerne!

Alle søndagsgudstjenester i Vår Frelasers, Skåre og Rossabø menigheter starter kl. 11.00 hvis ikke annet er annonsert.

VÅR FRELSERS MENIGHET

- 12. juni:** Familiegudstjeneste. Dâp. Sommerfest
- 19. juni:** Høymesse. Dâp. Nattverd.
- 26. juni:** Høymesse. Dâp. Nattverd.
- 3. juli:** NB! Kl. 19.00 Høymesse. Nattverd.
- 10. juli:** Høymesse. Dâp. Nattverd.
- 17. juli:** Høymesse. Dâp. Nattverd.
- 24. juli:** Høymesse. Dâp. Nattverd.
- 31. juli:** Høymesse. Dâp. Nattverd.
- 7. aug:** Høymesse. Dâp. Nattverd.
- 14. aug:** Høymesse. Dâp. Nattverd.
- 21. aug:** Familiegudstjeneste. Dâp. 6 års-bok
- 28. aug:** Høymesse. Dâp. Nattverd. Misjons-søndag
- 4. sep:** Friluftsgudstjeneste i Djupadalen.
- 11. sep:** Høymesse. Dâp. Nattverd.
- Konfirmasjonsgudstjenester**
Lørdag 17. sep kl. 11.00 og 13.00.
Søndag 18. sep kl. 11.00.

ROVÆR BEDEHUSKAPPELL

- 19. juni kl. 14.00:** Høymesse. Nattverd.
- 17. juli kl. 14.00:** Høymesse. Dâp. Nattverd.
- 28. aug kl. 14.00:** Høymesse. Dâp. Nattverd.
- 25. sep kl. 14.00:** Høymesse. Dâp. Nattverd.
- Morgenbønn hver onsdag kl. 08.30**
i «Det stille rom» i menighetshuset.
Formiddagsandakt hver fredag kl. 11.00
i Vår Frelasers kirke.

Bli med på menighetstur til Utsira

Søndag 12. juni arrangerer Rossabø menighet tur til Utsira. Denne dagen blir det ikke gudstjeneste i Rossabø, men vi reiser til den vakre øya i havet, feirer gudstjeneste der og har et program ute på en strand frem til båten tar oss tilbake. Her vil grillen være tent og det er mulig for krabbefiske eller å ha med ordentlig stang og prøve å få noe matfisk. Blir det dårlig vær vil bedehuset være

Lørdag 3. sept. kl 12.00 er neste gudstjeneste på Utsira. Da er det familieguds tjeneste med dâp.

PROGRAM 12. JUNI:

- 10.30:** Avreise fra Garpaskjærskaien
- 12.00:** Gudstjeneste
- 13.00-15.00:** Program på Spannanes
- 15.30:** Båten går hjem
- 16.45:** Framme på Garpaskjærskaien

SKÅRE MENIGHET

- Gudstjenester**
i Udland kirke hver søndag kl. 11.00
Se egen sak her på siden om sommerens gudstjenester!
- Skolestartgudstjeneste**
21. aug kl. 11.00 Med utdeling av seksårsbok
- Konfirmasjonsgudstjenester**
27. aug kl. 11.00 og 13.00 i Udland kirke.
28. aug kl. 11.00 og 13.00 Skåre kirke.
3. sep kl. 10.00 og 13.00 i Udland kirke.
- Kulturkirken Skåre**
"Vi vil skape en møteplass mellom himmel og jord for det brede lag av folket, der vi vil samle ulike kulturkrefter og formidle kulturuttrykk gjennom nye og eksperimentelle former."
Følg med på annonsering og se www.kirken.no/skare, velg Kulturkirken Skåre.
- Åpen kirke**
Udland kirke er åpen alle hverdager i kontortiden – i tillegg til når det er arrangement i kirken. Kirkerommet kan brukes til stillhet og bønn. Lysgloben kan brukes til tenning av lys.
- Bønn**
Bønn hver søndag kl. 10.30 i Udland kirke. Vi følger skoleruta. Kontaktperson: Anne Berit Emmerhoff : Tlf. 480 400 50. Mail: anne.berit@hogi.no
- Kirkekaffe for alle**
i Udland kirke etter gudstjenesten.

Søndagsskole

Siste søndagsskole før ferien er 12. juni. Søndagsskole for barn fra 0 år. "Hellig Uro" for barn fra 2. klasse i Udland kirke.

ROSSABØ MENIGHET

- 12. juni:**
Vi feirer gudstjeneste på Utsira. Avreise fra Garpaskjærskaien kl. 10.30.
Oppmøte senest kl. 10.15.
- 19. juni:**
Gudstjeneste.
Se egen sak her på siden om sommerens gudstjenester!
- 21. august:**
Gudstjeneste med utdeling av bok til menighetens 6-åringere.
- 28. august:** Gudstjeneste.
- Konfirmasjonsgudstjenester**
Lørdag 10. sep kl. 10.00, 12.00 og 14.00
Søndag 11. sep kl. 11.00.

KIRKESOMMER I SKÅRE OG ROSABØ MENIGHETER

Rossabø og Skåre menighet samarbeider om å ha gudstjenester annenhver søndag i Udland og Rossabø kirke kl. 11.00. På grunn av Iron-man er det felles gudstjeneste i Vår Frelasers kirke 3. juli kl. 19.00.

- 26. juni kl. 11.00** Udland kirke
- 3. juli kl. 19.00** Vår Frelasers kirke
- 10. juli kl. 11.00** Rossabø kirke
- 17. juli kl. 11.00** Udland kirke
- 24. juli kl. 11.00** Rossabø kirke
- 31. juli kl. 11.00** Udland kirke
- 7. aug kl. 11.00** Rossabø kirke
- 14. aug kl. 11.00** Kulturkirken Skåre, Sildajazzmesse

DØPTE

UDLAND KIRKE

24. april:

Frida Hagland Kalsto

1. mai:

Selma Kvalvåg Byberg
Skage Magnus Richter Iversen
Olivia Eilerås Laupsa
Thormod Eilerås Laupsa

15. mai:

Lilly Weyer Flo
Ovedie Grøntvedt Saltvig

22. mai:

Martha Stensen Børresen
Bjørnar Stensen

29. mai:

Matilde Hansen Halleraker
Martin Tendeland Mæland
Ingeborg Lie Skråmesto

VÅR FRELSERS KIRKE

24. april:

Ruben Fjordbakk
Jonas Hovda Skogland
Simen Hovda Skogland

5. mai:

Elias Kydland-Nygaard

15. mai:

Loke Meljvang Nonslid
Franz Skadsem

22. mai:

Jenny Gautesen

RØVÆR BEDEHUS KAPELL

22. mai:

Jonas Godtfredsen

ROSSABØ KIRKE

1. mai:

Lilly Norem
Henrik Ulland Storesund

22. mai:

Olivia Grinde Johansen
Kasper Krakk Vikanes

29. mai:

Sofie Storlien Krageboen

Herren skal bevare din utgang og din inngang fra nå og til evig tid. Salmenes bok 121, 8

STEDT TIL HVILE

SKÅRE MENIGHET

Thorvald Tveit f. 1933
Ingrid Oline Dankel f. 1920
Magnhild Gerd Helgesen f. 1929
Inger Cecilie Lilletvedt f. 1931
Rolf Johan Grønnevik f. 1930
Tias Terje Mathias Rossebø f. 1974
Ruth Staveland f. 1924
Gyda Pauline Mikalsen f. 1922
Ingunn Berit Sandvik f. 1945
Hans Johan Halvorsen f. 1929
Anne Marie Thorsen f. 1931

ROSSABØ MENIGHET

Hanna Bertine Thorsen f. 1920
Kjell Knutsen f. 1930

Jan Roger Lefdalsnes f. 1958
Berdinius Hanssen f. 1940
Ivar Elius Kalleland f. 1943
Arild Haga Lervik f. 1948
Bjørn Haavik Larsen f. 1923
Ruth Marie Nesheim f. 1924

UTSIRA KIRKE

Elling Jostein Austrheim f. 1953
Øystein Reidar Haugland f. 1929

VÅR FRELSERS MENIGHET

Olaug Myrbakk f. 1938
Liv Bakkevig f. 1930
Ada Hallesen f. 1922
Sigurd Johan Gåsland f. 1927
Karoline Støle f. 1925

Bjørn Lindeland f. 1944
Erik Lilland f. 1925
Torhild Habbestad f. 1934
Grete Vihovde f. 1946
Gerd Høvring f. 1929
Hugo Camillo Hagenberg f. 1923
Erling Hanssen f. 1918

RØVÆR BEDEHUS KAPELL

Karense Johanne Tengs f. 1934

ANDAKTEN:

FORVENTNING

Juni er her. Sommeren står for døren og med den, mange forventninger. Sommerfugler er både i lufta og i magen; kanskje skal du ut på reise, kanskje ser du frem til late dager på terrassen, eller du skal, som mange konfirmanter, på leir! Jeg husker ennå følelsen, kriblingen i kroppen. Jeg var 7 år og skulle for første gang på leir uten å ha familien med. Pakke med meg soveposen, sommertøy og badetøy. Bibel og skrivesaker. Jeg hadde mange forventninger. Jeg hadde pugget leirprogrammet og sett bilder av smilende barn rundt leirbålet. Hva ville møte meg der? Hva ville jeg oppleve?

Det er bra og viktig å ha forventninger. Vi har vel alle det, til livet generelt. For konfirmantene som skal på leirene KonfAction og Spekter (arrangert av KRIK og KFUK-KFUM), knytter nok forventningene seg mest til aktiviteter, nye bekjentskap, fint vær og en mengde is. Men forventer de å møte Gud? For det må de gjerne gjøre! Mine

beste minner fra leirlivet som barn og ungdom er møter med en mektig Skaper, en Ånd som fornyer og gir kraft, og en bestevenn som følger meg hvor enn jeg går.

Kanskje var det disse møtene om sommeren som gav meg styrke til å møte en krevende skolehverdag da høsten kom, som eneste kristen i klassen.

Jeg håper at leirkonfirmantene får positive møter med den treenige Gud, kanskje kan de få en ny forventning til selve livet, dersom den ikke var særlig høy fra før. Vi har alle lov til å forvente et møte med vår Skaper. Det kan være på leir, på terrassen, på fjelltur eller byvandring i en europeisk hovedstad. Min oppfordring er: Gå sommeren i møte med gode forventninger, drøm deg bort og la deg bli begejstret, av livet og av Gud.

God ferie til alle!

MINILEDERE FIKK KURSBEVIS

10. mai var det duket for Milk-avslutning på Vår Frelasers menighetshus. Milk er menighetenes Minilederkurs for fjorårskonfirmanter. Nytt kurs starter opp til høsten. 24 milkere var klar for å motta kursbevis fra kirkeverge Kjetil Nordstrøm. Kvelden

startet med egenprodusert reklamefilm om Milk, forteller Jon Erik Strand, trosopplæringsmedarbeider i Vår Frelasers menighet. Etter tildeling var det tid for pizza. Kvelden ble avsluttet ute i atriet med informasjon om LIV-kurs og en kveldsavslutning.

BISKOPEN BESØKTE MEDIEHUSET HAUGESUNDS AVIS

Biskop Erling Pettersen møtte 25. mai redaktør Einar Tho og ansatte i avisa. Det ble et fint

møte mellom to samfunnsaktører, begge med sterke visjoner for lokalsamfunnet. Formålet med møtet var å ha en samtale om kirkens plass i samfunnet og i mediebildet, og også å bli bedre kjent. Både kirken og Haugeunds Avis har ønske om å være med å bygge gode og trygge lokalsamfunn. Dermed ble det et møte mellom samfunnsaktører med både like – og samtidig svært ulike – oppdrag. Blant annet fortalte redaktør Tho om bakgrunnen for aksjonen HA Dugnad, som har resultert i alt fra gode opplevelser for folk som fortjener litt ekstra oppmerksomhet, til koordinering av frivillige som ønsket å bidra i flyktningkrisen.

- Vi er en samfunnsaktør som ønsker at gode ting skal skje, sa Tho. Han var også klar på at avisa under hans ledelse skulle være en tydelig stemme i samfunnsdebatten.

- Avisen ønsker å ta stilling og være tydelige på hva vi mener i enkelte saker, selv om vi skal være objektive i den ordinære journalistiske deknings av sakene.

Samtalen mellom biskopen, redaktør Tho, prost Rune Steensnæs Engedal og kommunikasjonsmedarbeider Tove Marie Sortland handlet blant annet om de siste store bølge i samlivsdebatten, religionsdialog, kirkas oppdrag som trosopplærer og kirke-skolesamarbeid. Biskopen tok også en runde blant de ansatte, og fikk hilst på og slo av en prat med mange av dem. Til slutt ble biskopen intervjuet på Radio 102, om alt fra kulturengasjement til samlivsdebatt.

AVSKJED OG NY START I VÅR FRELSERS

Søndag 1. mai var det avskjedsgudstjeneste for sokneprest Sveinar Medhaug. Kirkekaffen ble preget av latter, sang, konkurranser og takknemlighet. Men også vemodet over å si farvel til en kjær prest skinte gjennom talene. Leder av menighetsrådet, Dagfinn Våge, fremhevet Medhaugs gode prekener i takketalen sin.

- Du har stått på i menigheten og inkludert barn og unge. Jeg er svært takknemlig for ditt store engasjement for menighetens planer og visjoner. Vi har blitt glade i deg og kommer aldri til å glemme deg, sa Våge, og ønsket Medhaug lykke til som sokneprest på Åkra. 1. pinsedag, den 15. mai, ble Sigve Hasseløy Clementsen innsatt som ny sokneprest.

- Velkommen tilbake til Haugesund, sa ordfører Arne Christian Mohn, og siktet til at Clementsen er oppvokst i byen, og er døpt, konfirmert, viet og ordinert i Vår Frelasers kirke. Mange var møtt opp for å ønske Clementsen velkommen til menigheten, og på kirkekaffen vanket det både sang fra staben, velkomsttaler og intervju.

Til slutt ble sokneprestens familie bedt om å komme opp på podiet. Kona Jorunn traff han i Keystone, og sammen har de sønnene Finn og Njål.

- Tusen takk for at du ville komme hit til oss i Vår Frelasers, det er vi så glade for, avsluttet menighetsrådsleder Våge.

100 ÅRS-JUBILANTER PÅ FEST

Hvert år inviterer menighetene sine eldre til jublantfest. 21. april var festdeltakere fra 75 til 100 år samlet i Vår Frelasers menighetshus, til en flott og festlig markering.

Denne gang kom også to damer som fyller 100 dette året: Dagny Haugvik Jensen og Sigrid Elisabeth Milford Larssen.

- De fikk blomster og ble feiret litt ekstra, forteller diakon Arve Dalby, som var ansvarlig for festen og ledet selskaperighetene.

PLANLEGGER SUPRE ETTERMIDDAGER

Staben i Vår Frelasers menighet har spennende planer på gang. To torsdager til høsten inviteres små og store til en aktiv ettermiddag med barnekor, småbarnsang, forming, speider og ikke minst middagsserverting.

- Vi ønsker å synliggjøre alt som skjer i menigheten og også gjøre noe sammen, forteller daglig leder Inger-Mette Brommeland. Sammen med kolleger og frivillige jobber hun med det nye tilbudet, som har arbeidstittelen «Supertorsdag». Datoene blir 20. oktober og 24. november. Da legger speideren samlingen sin til menighetshuset, småbarnssangen som skal startes opp fra høsten går som vanlig, og alle får mulighet til å bli med på et formingsprosjekt som skal presenteres på gudstjenesten like etter. Ettermiddagen starter med middagsserverting fra kl. 16.30.

CONTAINER TRANSPORT WESTERN/NORTHERN NORWAY - THE CONTINENT

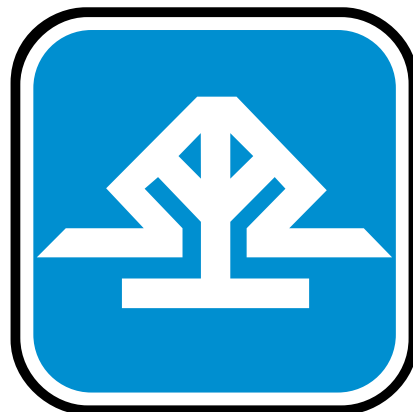
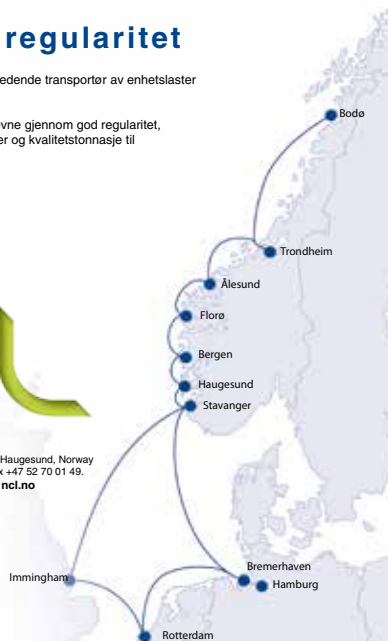
Fleksibilitet og regularitet

NORTH SEA CONTAINERLINE (NCL) er den ledende transportør av enhetslaster mellom Vestlandet/Nord-Norge og kontinentet.

NCL bidrar til å øke sine kunders konkurranseevne gjennom god regularitet, leveringsdyktighet, fleksible transportløsninger og kvalitetstønnsasje til optimale fraktbetingelser

NORTH SEA CONTAINERLINE AS, Postboks 291, 5501 Haugesund, Norway
Office address: Møllerveien 22, tel. +47 52 70 01 40, fax +47 52 70 01 49.
Website: www.ncl.no E-mail: ncl@ncl.no

Haugesund Sparebank

imi
BEGRAVELSESBYRÅ

50 år i Haugesund

Døgnvakt: 52 70 19 70

Tradisjonsrikt og moderne i nye lokaler

Strandgata 196

Kundeparkering

Egne solister og pianist

Utstilling av gravstein

www.imibb.no

VI TAR TAK FOR DEG!

Vi reparerer og legger nye tak hele året.
Gratis befaring og skriftlig tilbud er en
selvfølge hos oss. Pensjonistrabatt.

Profftak Rogaland AS

Vi tar tak for deg

**Ta kontakt for
gratis befaring**

Telefon 45 03 03 45
post@proff-tak.no
www.proff-tak.no

Annonser

<p>Hillesland kontorspar Telefon: 52 73 74 00 E-post: post@hillesland-kontor.no Åpningstider: 8-16 (mandag - fredag)</p>	<p>Svelland Bygg as <i>Matt & Møgesund sentrum</i> Haraldsgt. 140 – 5527 Haugesund</p>	<p>ALF LEA & Co www.dykk.no</p>	<p>iDrift - alltid på</p>
<p>HAGIA Haugesund Bønesveien 70, 4260 Torvastad Tlf. 52 84 67 88</p>	<p>Handelsbanken</p>	<p>Ferkingstad og Alsaker RÅDGIVENDE INGENIØRER VVS - MRIF</p>	<p>RESTAURANTMAT - LEVERT PÅ DØREN Catering Tlf. 52 84 67 88</p>
<p>Meglerhuset Solveig Hansen AS Statsautoriserte eiendomsmeglere Haraldsgaten 90 • 5501 Haugesund • Tlf. 52 70 36 00 www.solveighansen.no</p>	<p>Handelsbanken</p>	<p>TOOLS MASKINFORRETNINGEN TOOLS BUTIKKEN PÅ RAGLAMYR Tlf. 52 86 49 00 • Fax. 52 71 70 71 www.maskinforretningen.no</p>	<p>Friestad Kjøkken & Interiør as Vestheimvegen 33 4250 Kopervik Telefon 52845090 www.friestad.as</p>
<p>coop Sørvest</p>	<p>INTERFLORA <i>Rossebø Blomster</i> Salhusveien 148, Tlf. 52 73 73 00 www.rosseboblomster.no</p>	<p>MENY GARDSENTERET Nygaardsvn. 6, 5515 Haugesund</p>	<p><i>Vakker hvile</i></p>
<p>NORD ROGALAND BLIKK & VENTILASJON Skjoldavag. 134, 52715977</p>	<p>GEIR SIRNES a/s AUT. RØRLEGGER Karmsundgt. 58 – P. b. 2129, 5504 Haugesund Butikk: 52 80 60 70 – Mob. 408 06 070 – Vaktfri. 41 41 22 22</p>	<p>expert</p>	<p>Sørhaug www.nilsorhaug.no</p>
<p>Ølen Betong Tlf 5377 5200 www.olenbetong.no</p>	<p>O. J. Hanssen A/S Haraldsgt. 147 – 5527 Haugesund</p>	<p>Knutsen OAS Shipping</p>	<p>GRAVSTEIN Se vår store utstilling, eller be om katalog</p>
<p>SIKRING & LÅSESERVICE Raglamyrveien 11 – 5504 Haugesund Telefon 52 71 31 55 Leverandør av Låssystem og dørbeslag</p>	<p>Naturbakst BAKERI & KONDITORI</p>	<p>odd inge's gull & sølv Haugalsgt. 120 - 5500 Haugesund - Tlf. 52 72 42 89</p>	<p>Skattkjær Skiferindustri as Ørpetveitvn. 59 Telefon 52 70 42 90 5534 Haugesund. Telefax 52 70 42 91 www.skattkjaer.no E-mail: post@skattkjaer.no</p>
<p>HAUGLI BAKERI DU FINNER VÅRE BUTIKKER HER: Haraldsgaten 111, Haugesund, tlf. 968 04 696 Øvrevegten 161, Haugesund, tlf. 52 70 32 22 Rennesøyggt. 10, Haugesund, tlf. 982 21 236 Kafe Espresso, Haraldsgt. 134, Haugesund, tlf. 948 65 987 Kvaliseretret, Haugesund, tlf. 406 99 469 Mega Storsenter, Kopervik, tlf. 947 91 644 Oslen, Oslen storsenter, tlf. 468 05 559 Amundstovsenter, tlf. 947 81 572 Sveio senter, tlf. 941 96 070 Åkodal senter, tlf. 947 95 868 Raglamyr, Longhammarveien, tlf. 406 99 467</p>	<p>HAUGALAND RENGJØRINGSERVICE A/S Telefon 52 72 15 55</p>	<p>HTG Haugesund Toppidrettsgymsas</p>	<p>JaDa JaDa, din frisør i Kvaliseretret og i Solvangen nærsenter. Langåpent hver dag! Kvaliseretret, tlf: 52 73 66 00, Solvangen, tlf: 52 73 86 00</p>
<p>Ekornsæters BLOMSTERFORRETNING Tlf. 52 72 21 75 - Haraldsgt. 95 - Haugesund</p>	<p>ETR Elektro & Telecom</p>	<p>TRYGVE TRAFIKKSKOLE Øvregt. 173 – 5525 Haugesund Tlf. 40 30 00 80</p>	<p>Aa.ODDENES. EFTF KORNER & BLIKKENS LAGEINVESTERING Rennesøyggt. 12, 5537 Haugesund Tlf. 52 73 85 40 post@byggmesterkompaniet.no www.byggmesterkompaniet.no</p>
<p>Haraldseid TRAFIKKSKOLE Tlf. 52 72 10 39 post@haraldseid-trafikk.com</p>	<p>HAGLAND</p>	<p>HAUGALAND NÆRINGS-PARK Ressurser i samspill</p>	<p>BYGGMESTER KOMPANIE Rennesøyggt. 12, 5537 Haugesund Tlf. 52 73 85 40 post@byggmesterkompaniet.no www.byggmesterkompaniet.no</p>
<p>Folkeuniversitetet KURS OG STUDIER DER DU BOR! www.folkeuniversitetet.no</p>	<p>TØGERSEN ELEKTRO AUT. ELEKTROENTREPRENØR</p>	<p>1 PER VELDE AS EN GOD KONTAKT</p>	<p>HAUGESUND BEGRAVELSESBYRÅ Egeland-Eriksen Tlf. 52 71 60 50</p>
<p>HAUGESUND SENTRUM</p>	<p>OPEL Åkra Bil Diktervegen 8, 5538 Haugesund 52 70 60 00 www.aakrabil.no</p>	<p>STATOIL Statoil Kvala Prøv byens beste bilvask</p>	<p>Karsten Bjellanc - reirentreprenøren på Haugalandet</p>
<p>AutoMester Birger Aase Bilrekvisita as 5500 Haugesund Telefon 52 73 70 25</p>	<p>HAUGESUNDS Elektriske AUT. INSTALLATØR Skjoldavegen 121, 5519 Haugesund Tlf. 52 71 77 11 – E-post: post@haugel.no</p>	<p>Klink 3 Tannleger Karmsundgt. 59 B, Postboks 4093, 5506 Haugesund Telefon 52 01 08 60</p>	

Alt du trenger å vite om konfirmasjon:

På nettsidene www.kirken.no/haugesund kan du søke på KONFIRMASJON øverst på siden. Da kommer du til menighetenes felles sider for konfirmantinformasjon. Her finner du alt om konfirmantopplegget og også listene over hvem som skal konfirmeres når til høsten. Infomøte for nye konfirmanter er **1. september kl. 18.00** i kirken konfirmanter hører til. Oppmelding til konfirmasjon skjer på www.kirken.no/haugesund fra samme dato kl. 20.00.

ROSSABØ MENIGHET

Datoer for oppstart av aktiviteter til høsten: Se www.kirken.no/rossabo

FØRSTEKLASSES I ROSSABØ 16. OG 21. AUGUST

Et todagers opplevelsesprogram for barn som begynner på skolen høsten 2016. På Førsteklasses skjer det mye gøy! Vi skal ha mye aktivitet på lekeplassen. Vi skal på vandring og lete etter en mann som heter Sakkeus, som har gjemt seg i et tre. I tillegg skal vi synge, lese, lage dramastykke, ha forming, spise lunsj og frukt, bli kjent med kirken, øve til gudstjeneste og vi skal lage vannrutsjebane! Så ta med badetøy og håndkle! For info og påmelding www.kirken.no/rossabo

OPPSTART TWEEN, MINI- OG MAXIGOSPEL
Supertorsdagen fortsetter også til høsten! Mini- og Maxigospel starter opp torsdag 25. august kl. 17.00 og Tween Musikk-café møtes samme dag kl. 18.00.

4T6

Tirsdag 30. august starter 4T6-klubben for deg som går i 4. til 6. klasse, opp igjen etter ferien. Velkommen til lek, lekselesing, samling, mat og aktivitet hver tirsdag etter skolen!

SPEIDEREN

Gutter: 7. september
Jenter: 29. august
Oppdagere: 1. september
Familiespeider:
følg med på nettsidene

SKÅRE MENIGHET

Datoer for oppstart av aktiviteter til høsten: Se www.kirken.no/skare

SKOLESTARTLEIR I SKÅRE 16., 17. OG 21. AUGUST

Tradisjonen tro blir alle i menigheten som skal begynne i første klasse til høsten, invitert til Skolestartleir. Bo hjemme-leiren blir avsluttet med utdeling av seksårsbok søndag 21. august. I invitasjonsbrevet som er sendt ut står det:
"Som tidligere år arrangerer vi "bo hjemme-leir" i Udland kirke. I år er den lagt til tirsdag, onsdag og søndag den uka du begynner på skolen. Programmet vil bestå av samlinger, sang, lek, uteaktiviteter, gudstjenesteverksted, film, vannrutsjebane og mye mer. Søndag inviteres også de seksåringene som ikke hadde mulighet til å være med på leir. Da blir det frokost, samling for foreldrene og gudstjenesteverksted for seksåringene. Påmeldingsfrist er 19. juni. For info og påmelding: www.kirken.no/skare

KJENNER DU NOEN SOM SKAL GÅ PÅ SKOLEN TIL HØSTEN, I 1.-7.KLASSE?

Da kan Etter Skoletid være et kjekt tilbud for dem! Hver tirsdag strømmer det inn unger i Udland kirke for å leke, spise, gjøre lekser, synge, lære om tro og kirkas tradisjoner, feire livet og henge med venner. Der treffer de gode voksenledere og frivillige som tar godt vare på dem de timene det varer, fra kl. 13.00-15.00. Etter Skoletid følger skoleruta, og starter derfor opp tirsdag 23. august. Vi i Skåre menighet ønsker både nye og gamle medlemmer velkomne! Ønsker du mer informasjon, kontakt Marie Kristensen på tlf. 90603987

VÅR FRELSERS MENIGHET

Datoer for oppstart av aktiviteter til høsten: Se www.kirken.no/varfrelers

CRUISEÅPEN KIRKE

20. juni: 11.00-13.00
21. juni: 08.00-10.00
29. juni: 09.00-11.00
07. juli: 08.00-10.00
13. juli: 09.00-11.00
27. juli: 12.00-14.00
29. juli: 14.00-16.00
09. august: 08.00-10.00
10. august: 09.00-11.00
25. august: 09.00-11.00
26. august: 14.00-16.00

MARKEDSDAGER 2016

Fredag 19. august og lørdag 20. august!
Noter dagene og vær velkommen til vårt store LOPPEMARKED, vår gode MARKEDSKAFÉ, BASAR og AUKSJON!
Lopper hentes og bringes i uke 33, fra mandag 15. august til torsdag 18. august.
Ring kirkekontoret på tlf. 52809500 for avtale.

SOMMERÅPEN KIRKE

Juni, juli og august:
Onsdag 11-14, fredag 10-14 og lørdag 11-14.

SILDAJAZZENS KIRKEKONSERT

Torsdag 11. august i Vår Frelser kirke. Program: www.sildajazzen.no.

WIEN STATSOPERAKOR BESØKER VÅR FRELSERS KIRKE

Lørdag 20. august kl. 19:30 får vi storveis besøk til kirken vår. Billetter kjøpes på Ticketmaster.no
Ikke la denne sjansen gå fra deg!

Haugesunds mest kjente klossmajor

Hver lørdag kastet leserne seg over harselas med lokale folk og forhold. Vittighetsbladet Klodsmajoren moret de små og ergret de store.

Haugesund hadde mange vittighetsblader, men ingen holdt ut så lenge som Klodsmajoren. Første nummer kom ut i desember 1913. Mens andre vittighetsblader kunne leve ganske kort, noen opptil et års tid, holdt "majoren" sine tropper samlet. De siste utgavene som Haugesund Folkebibliotek har tatt vare på er fra 1927.

Like før jul 1908 kom Herolden ut med sitt første nummer. Et lite, beskjedent blad. "De morsomme versene som sto i bladet, vakte oppsikt i byen, og man spurte seg hvem som hadde laget dem," skriver Reidar Østensjø i Haugesunds byhistorie. Arbeiderbladet fant ut at Oscar Skarsgaard var mannen og knyttet ham til seg som husdikter.

Skarsgaard redigerte Klodsmajoren, og der fortsatte han å dikte. Om kummerlige forhold på fisketorget, teatersal med pinnestoler, alkoholpolitikk, lokale avisredaktører, kvinnelige skipsredere, bare for å nevne noe. I hvert nummer er det en vise om lokale forhold. Høsten 1915 annonserer han at bladets viser kan høres på aftenunderholdningen i Folkets hus lørdag kveld.

Rammet av krakket

- Han kunne nok være spydig, sier barnebarner Turid Skarsgaard som var 12 år gammel da han døde i desember 1958. Hun har en samling utklipp etter bestefaren; prologer, viser, festsanger i stort antall. Han bidro også med revyviser. Hans første revy, "Pigtraa'en", ble oppført i 1910, men det er uvisst hvor.

Bokbindervirksomheten gjorde ham ikke akkurat rik, og bedre ble det ikke da han, som så

mange andre, ble rammet av krakket på slutten av 1920-tallet. Han fikk seg arbeid som vaktmester på Børsen (senere kjent som Handelsstanden), og senere ble han kinovakt.

I Klodsmajoren boltret flere lokale tegnere seg. Flere av dem signerte bare med initialer, men kunstmaleren Bjarne Halvorsen gjorde seg bemerket fra første stund. Han blir lansert som bladets faste tegner med brask og bram på første side i november 1916. Han blir en bærende kraft i bladet, og er også nevnt som redaktør i en periode. Halvorsen oppholder seg en tid i Kristiania, men bidrar derfra. Han kan også være bindeleddet som gjorde at Oscar Skarsgaard leverte tekster til Einar Rose, mener barnebarner. Dikteren Herman Wildevøy hadde han også kontakt med.

I strid med loven

Sin skandale hadde Klodsmajoren også. Politimester Ola Bertelsen forlangte et nummer beslaglagt. Det var første verset i et dikt av redaktøren han fant utuktig og i strid med loven. På biblioteket finnes i dag flere eksemplarer av bladet, både med og uten sladding av det aktuelle verset. Da det ble kjent at politiet skulle gå til aksjon, gikk salget bare raskere. Av opplaget på 1.700 fikk politiet hånd om 90, skriver Tor Inge Vormedal i sin blogg om episoden.

Redaktør Skarsgaard kommenterer seg selv i bladet: "Det første indtrykk man faar naar man betrakter ham en face - i fjæset - er, at han har et øge uti luart og et i læ. Men det er enda ikke det værste; hans skriver ogsaa vers, og det er jo det letsindigste et menneske kan begaa, næst efter at være socialist."

UKENS PORTRÆT.

Den mindst værdifulde del av „Klodsmajoren"s redaktør.

Om seg selv skriver Oscar Skarsgaard: Hans journalistiske interesse blev vagt, da Telnes blev redaktør av "Haugesunds Dagblad"; ti da lærte han at forstaa en ægte klodsmajors opgave i samfundet, skjønt han naturligvis aldrig har næret saa store tanker om sig selv at kunne naa nevnte størrelse i - klodsmajorjournalistik.

En gang skal han ha tatt et oppdrag for en av byens skipsredere. Han banket på døren og skulle levere diktet. Rederen spurte hva han skulle ha for det. - Fem kroner, sa Skarsgaard. - Det var mye, sa rederen. - Det synes jeg også, sa Skarsgaard, rev bestillingsverket i biter og gikk.

AV KNUT MELAND ■

Skandalen. Avisguttene solgte bladet som varmt hvetebrød da det gikk rykter om at politiet skulle beslaglegge en utgave.

Turid Skarsgaard har tatt vare på litt av det bestefaren ga ut. Her er Klodsmajoren blitt til Klossmajoren og redaktøren og bladets faste tegner pryder forsiden.

VITTIGHETSBLADER

Vittighetsbladene hadde sin storhetstid fra århundreskiftet og fram til 1930-tallet.

Både Henrik Ibsen, Bjørnstjerne Bjørnson og Aasmund Olavsson Vinje hører til blant skribentene i vittighetspressen. Blant tegnerne som leverte illustrasjoner var Theodor Kittelsen, Ragnvald Blix og Fredrik Stabel.

Kilde: Wikipedia